

[Samuelson.]

hr. Knud Nielsen jo selv ansat i undervisningsvæsenet, og skal vi nu alligevel ikke være en lille smule forsigtige med totalt at desavouere lærerens mulighed for at konstatere noget som helst; det vil jeg i hvert fald ikke være med til.

Jeg vil anbefale, at man stemmer for lovforslaget med det af undervisningsministeren stillede ændringsforslag. Og så vil jeg lige gøre opmærksom på, at hr. Knud Nielsen og socialdemokratiet ved at stemme imod tillige stemmer for en ekstrabevilling på 500 mill. kr. i de kommende 5 år ud over de udvidelser, der i forvejen skal bevilges til undervisningssektoren.

Gert Petersen: Det lovforslag, vi nu har til anden behandling, har jo givet anledning til megen debat rundt omkring. Da hr. Poul Dam, mit partis ordfører i sagen ved første behandling og medlem af det pågældende udvalg, er syg, er jeg nødt til at tage ordførerskabet for socialistisk folkeparti.

Socialistisk folkepartis holdning blev klarlagt allerede ved første behandling. Hovedpunkterne i hr. Poul Dams indlæg var dengang, at han erkendte, at der var visse akutte vanskeligheder ved universiteterne, men at det er en følge af, at vor uddannelseskapacitet generelt er for ringe. Denne tilstand er i strid med den målsætning, som vist alle partier hylder, nemlig, at enhver ung skal kunne få en uddannelse, der svarer til hans eller hendes evner og interesser. Derfor, sagde hr. Poul Dam dengang, bør man reagere på denne situation med en hastig og energisk indsats for at forøge kapaciteten inden for de videregående uddannelsers område.

Jeg skal også nævne, at hr. Poul Dam understregede, at hvis man rent undtagelsesvis skulle acceptere en punktvís regulering, så måtte karakterforskelle ikke influere herpå. Han sagde, at hvis gymnasium og HF skal være menneskeværdige skoler, må det være klart, at det afgørende ved eksamen er bestået eller ikke-bestået og ikke nuanceforskelle i karakterer. Jeg er altså ganske enig i den betragtning, som findes i betænkningens mindretalsafsnit fra socialdemokratiet, at der bør være fri adgang til alle videregående uddannelser. Det er målsætningen.

Men det er klart, at man står over for en række praktiske vanskeligheder, og at den faktiske situation er en helt anden. Den faktiske situation er den, at der netop ikke er fri adgang til en lang række videregående uddannelser. Der er masser af tilfælde, hvor der er lukket af, hvor der er spærret, hvor man må vente i årevis — og det netop på områder, hvor der samfundsmæssigt er meget stærkt behov for uddannelse. Det gælder f. eks. hele den sociale sektor. Det afgørende må være at sætte alle kræfter ind på at få løst op her, sådan at disse uddannelser bliver virkelig åbne, og det er der vist en vej henimod igennem den redegørelse, som planlægningsrådet er kommet med. Det kan altså lade sig gøre, og forudsætningen for overhovedet at tænke på en provisorisk adgangsregulering med henblik på universitet, må være, at man helt klart tilkendegiver at ville skabe materielle muligheder for en åbning til de øvrige videregående uddannelser. Ellers ender man, som det tydeligt er påpeget i planlægningsrådets redegørelse, derhenne, hvor der ikke bare bliver tale om punktvise reguleringer ved universitetsadgangen, men der bliver tale om generel adgangsbegrænsning, foruden at man ikke får ophævet de generelle adgangsbegrænsninger, som gør sig gældende på en lang række andre uddannelsesområder.

Socialdemokratiet har valgt det standpunkt principielt og kategorisk at sige nej til at søge at løse den akutte vanskelighed med en bemyndigelse til ministeren til at gennemføre punktvise adgangsreguleringer. Jeg synes, det er lovlig flot; for de vanskeligheder, som vi står i, er helt reelle, og det er vanskeligheder, som ikke bare den nuværende regering har ansvaret for; de kan ikke være opstået fra det ene år til det andet, de må være opstået som følge af en lang række skiftende regeringers, også socialdemokratiske ledede regeringers, forsømmelser på dette område.

Det er udmærket, at man fra socialdemokratiske side i mindretalsbetænkningen klart tilsiger støtte til planlægningsrådets skitse til udbygning af de videregående uddannelser. Det er noget, som socialistisk folkeparti glæder sig til, når flertallet i denne sal er skiftet, at støtte og inspirere — hvis det bliver nødvendigt — socialdemokratiet til at leve op til. Det er meget, meget nødvendigt,